

Faze

Nemet, Gabrijela

Undergraduate thesis / Završni rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Academy of Arts and Culture in Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:251:573851>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-03-06**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Academy of Arts and Culture in Osijek](#)

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U
OSIJEKU
AKADEMIJA ZA UMJETNOST I KULTURU U OSIJEKU
ODSJEK ZA VIZUALNE I MEDIJSKE UMJETNOSTI
PREDDIPLOMSKI STUDIJ LIKOVNE KULTURE

GABRIJELA NEMET

FAZE

ZAVRŠNI RAD

MENTOR:
doc. art. Mario Matoković

Osijek, 2021.

SAŽETAK RADA

U radu se bavim interpretacijom misli i emocija kroz motiv neurona. Inspiraciju crpim kroz introspekciju dok naglašavam metaforu kaosa u mislima.

Ideja je nastala od jasne interpretacije kaosa u mislima te se indirektno pojavio stilizirani prikaz neurona. Planovi su bili pregledno definirani, svaki neuron prepoznatljiv te se mogao izdvojiti i prepoznati svaki ton. Rad je prikazao reduciranu, organiziranu verziju od onog pravog kaosa. Dinamika i sloboda skica rezultat su korištenja linije kao glavni element te ju transponiram iz medija crteža u grafiku kao medij.

Kroz daljnju razradu skica dolazim do novih rješenja interpretacije motiva koristeći aquatintu. Stvaranjem negativa jasnije mogu prikazivati preklapanja planova te kako komuniciraju i tako utječu na moj način razmišljanja. Ako pogledamo zadnju grafiku, možemo uočiti da se motiv neurona gotovo potpuno gubi te se postavlja pitanje što je ovdje uopće motiv.

Kroz šest rada dimenzija 50 x 70 cm i jednog dodatnog rada dimenzija 25 x 35 cm za daljnje analiziranje povećalom prikazujem proces razmišljanja kroz vrijeme, u detaljima se otkriva kako emocije utječu na završni izgled rada.

Kompozicija poziva gledatelja da se unese u prostor i kroz promatranje stvori sam svoj svijet unutar nje pomoću povećala postavljenog pokraj zadnjeg rada te otkriva detalje koji su na prvi pogled nebitni.

KLJUČNE RIJEČI

aquatinta, emocije, misli, neverbalna komunikacija, negativ

ABSTRACT

In this paper, I will be discussing the interpretation of thoughts and emotions through the motif of neurons. I drew inspiration from introspection while emphasizing the metaphor of chaos in my thoughts.

The idea began from a clear interpretation of the chaos in the mind, and an indirect stylized representation of neurons emerged. The plans were clearly defined, each neuron recognizable, and each tone could be distinguished. The work presented a reduced, organized version of the real chaos. The dynamics and freedom of the sketches are the result of using lines as the main element, and I transpose it from the medium of drawing to the medium of printmaking.

Through further elaboration of sketches, a new solution for the interpretation of the motif using aquatint arose. By creating negatives, I can more clearly show the overlapping of plans as they communicate and thus influence my way of thinking. If we look at the last print, we can see the motif of the neurons being almost completely lost and it raises the question of what the motif is in general.

Through six prints measuring 50 x 70 cm and one additional print measuring 25 x 35 cm for further analysis with a magnifying glass I can show the process of thinking through time and how emotions affect the final appearance of the work is revealed in the details.

The composition invites the viewer to emerge themselves in the space and through observation create their own world within it. Using a magnifying glass placed next to the last print, they reveal details that are seemingly insignificant.

KEY WORDS

aquatint, emotions, thoughts, non-verbal communication, negative

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU
AKADEMIJA ZA UMJETNOST I KULTURU U OSIJEKU

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

kojom ja _____ potvrđujem da je moj _____ rad
pod naslovom _____
_____

diplomski/završni

te mentorstvom _____

rezultat isključivo mogega vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima i oslanja na objavljenu literaturu kao što to pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da niti jedan dio diplomskog rada nije napisan na nedopušten način, odnosno da nije prepisan iz necitiranog rada, pa tako ne krši ničija autorska prava. Također izjavljujem da nijedan dio ovoga završnog/diplomskog rada nije iskorišten za bilo koji drugi rad pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili radnoj ustanove.

U Osijeku, _____

Potpis

_____

SADRŽAJ:

1. UVOD.....	1
2. IDEJNI KONCEPT I RAZRADA.....	2
2.1. Koncept.....	2
2.2. Povezivanje s znanosti.....	6
2.3 Reference na umjetnike.....	7
3. IZVEDBA ZAVRŠNOG RADA.....	10
3.1. Proces rada.....	10
3.2. Tehnika aquatinte.....	26
4. ZAKLJUČAK.....	27
5. LITERATURA.....	28
6. POPIS SLIKA.....	29

1. UVOD

Za realizaciju završnog rada odabrala sam grafiku, točnije tehnike aquatinte i rezervaša jer pomoću tih tehnika proces je jednako precizan koliko i slobodan, te rezultati su na neki način djelomično nepredvidivi. Takav proces je bio savršeno rješenje za moju temu uzimajući u obzir da je ono što se događa u mozgu također nepredvidljivo. Pitanje je bilo kako na vizualan način prikazati sve zbrkane misli i osjećaje u jednom trenutku, kako prikazati nešto što najčešće smatramo da nije vizualno. Konstrukcija misli i osjećaja kroz skice u tehnici tuša, kao i u realizaciji završnog rada kroz aquatintu, dobiva svoju prostornost i trodimenzionalnost postizanjem tonova laviranim tušem za skice, a u aquatinti kroz proces višefaznog jetkanja.

Svaka matrica je prolazila kroz brojne faze kao i svaki otisak koji je kroz proces sve kompliciraniji. Paralelno se referiram na procesualnost razmišljanja te kako se osjećaji mijenjaju kroz dan, kao i faze u samom procesu izrade rada te iz tog razloga je rad dobio naziv „Faze“. Tijekom dana procesuiramo veliku količinu informacija te nam se sve misli isprepliću i postaju glasnije, oštrije, bliže, ili mekše i dalje, kao da se kreću. Sam koncept misli zapravo nije vizualan. Emocije - tuga, sreća, ljutnja, frustracija, usamljenost, čak i glazba, identitet, pojam vremena, sjećanja - sve to nije opipljivo, nije fizički ispred nas, nije vizualno. Na primjer, možemo zamisliti jabuku, ali ona zapravo nije ispred nas.

Namjera je bila vizualizirati to iskustvo u mislima, stvoriti koncept prostora, pokazati faze misaonog procesa i kako osjećaji utječu na njega služeći se grafikom kao medijem. Stalan pokret nadmoćnih, preklapajućih misli koje ne možete zaustaviti niti kontrolirati. Misli koje se spajaju, jedna uz drugu, stvarajući beskrajnu količinu osjećaja koji nastaju tijekom dana plutajući u vakuumu vremena i prostora, kao da je vrijeme stalo. Jedna misao vodi drugoj, kruži okolo, ništa ne proizlazi iz nje, i onda se ponavlja. Svaki dan. Osjećaji koje najčešće pokazujem tijekom svog rada su frustracija, tjeskoba, bijes, ponekad fokus, rijetko kad smirenost, sreću ili bilo koju vrstu radosti.

Direktno „crtanje“ grundom na matricu omogućilo mi je vrlo prikladno izraziti tu frustraciju, nemir i nestrpljivost s lakoćom, kao što mi i daje slobodu da se opustim potezima kista ili čak dopustim da usporim i usredotočim se na umirujuće stvari, često na glazbu. Kroz fokus i introspekciju, bolje smo emocionalno povezani sa sobom. Krajnji rezultat je varijacija oštih i izravnih linija u kombinaciji sa slobodnim i zaobljenim linijama isprepletenim u mrežu koja povezuje ove snopove koji predstavljaju neurone. Svaki grafički list je jedinstven.

2. IDEJNI KONCEPT I RAZRADA

2.1. Koncept

Na samom početku skice su bile slobodne, dinamične, ali jednostavne. Bile su prikaz jednog trenutka, jednog osjećaja, sve dok te isprepletene linije nisu došle do nekakve forme. Od „crtkaranja“ do pažljivo odabranih poteza, skice su evoluirale u jasnu predodžbu osjećaja. To je dovelo do razmišljanja što se točno događa u našem mozgu kada razmišljamo o onome što osjećamo, kada se prisjećamo nekih uspomena, slušamo glazbu, pričamo s ljudima, smišljamo nove priče i scenarije, slikamo, pjevamo, plačemo i slično. No, što ako se sve to događa u istom vremenu je pitanje na koje sam nastojala potražiti odgovor u ovome radu istraživanjem oblika i forme te pronalaženja rješenja prikazivanja tog kaosa u mislima kroz forme koje nalikuju neuronima. Planovi su bili pregledno definirani, svaki neuron je bio prepoznatljiv, mogao se izdvojiti i prepoznati svaki ton. Rad je prikazao reduciranu verziju, organiziranu verziju za razliku od onog pravog kaosa.

Svaka skica je nadalje određivala jednu fazu istraživanja koje je dovelo do završnog rješenja:

1. sami kaos

- razvilo se iz jednostavne skice tj. skice koja sadrži samo jedan ton, jednu formu i jedan osjećaj (neke skice su čak naslikane dok sam slušala samo jednu pjesmu)

2. fluidnost, više tonova

3. razgranjivanje i stvaranje "eko sistema" - "familija formi"

- umrežavanje, povezanost

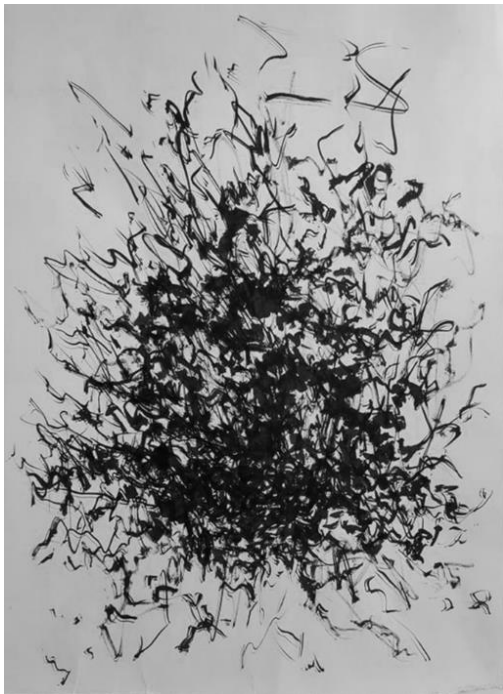
4. kadriranje, veće forme, slojevi - više tonova, više planova

- planovi pregledno definirani, svaki neuron i ton prepoznatljiv - rad je prikazao reduciranu verziju pravog kaosa

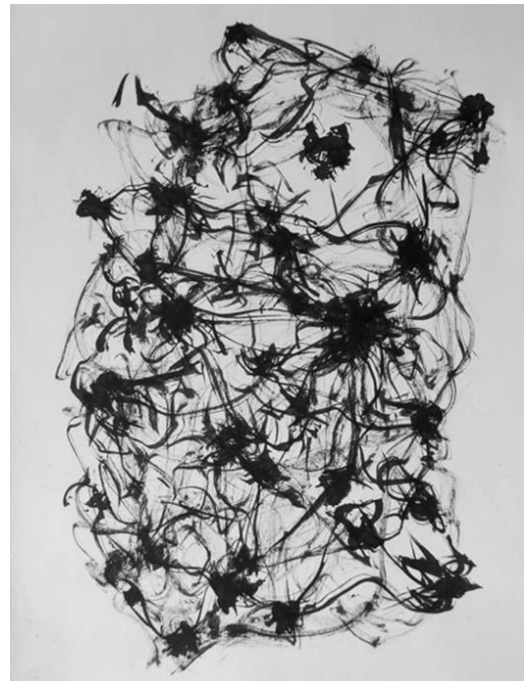
Debelim i tankim crtama koje su po toku ravne i slobodne ostvarujem fluidnost i prostornost kompozicije: svjetlijim, tanjim te blago valovitim, dugačkim linijama označavam mirnije dijelove misli, dok tamnim, debelim, oštrim te kraćim ravnim linijama označavam kaos i anksioznost. Koristim slobodne krivulje i otvorene kontinuirane linije koje čine rad dinamičnijim, pa nekad i nemirnim.

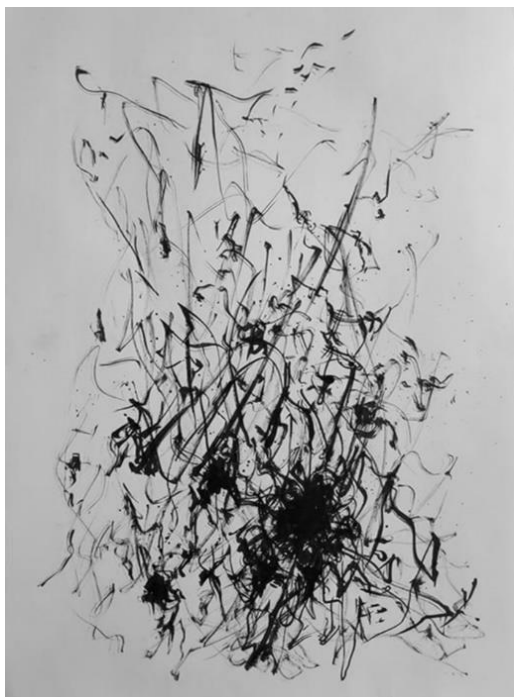
S druge strane, kroz daljnju razradu skica i promjenom načina rada dolazim do novih rješenja interpretacije motiva koristeći aquatintu. Umjesto da tehnikom rezervaša linijama izvlačim pozitiv kao kod ranijih radova, direktno na matricu nanosim tanjim kistom grund, te tako izvlačim negativ. Stvaranjem negativa jasnije mogu prikazivati preklapanja svih planova i sjecišta svih tonova te kako komuniciraju i tako utječu na moj način razmišljanja. Svaki ton na matrici potpuno je spontano nanesen grundom bez planova i skica. Kod većine matrica proces se izvodi i kroz više dana tako da je završni otisak produkt ekspresije pojedinog osjećaja za svaki ton na otisku.

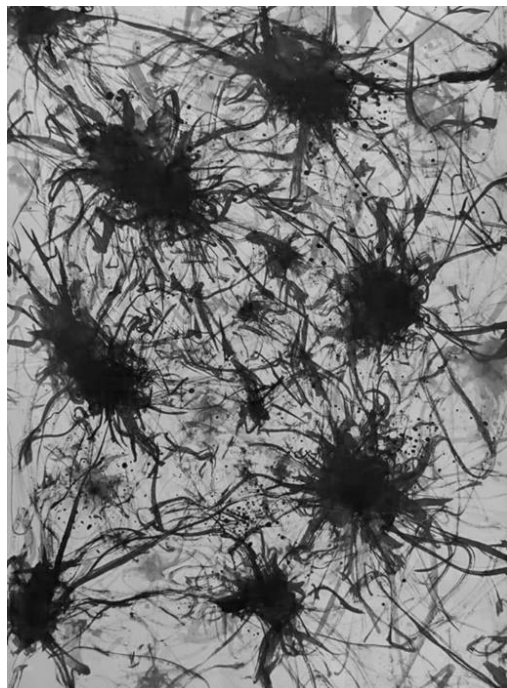
Slika 1: Skica 1

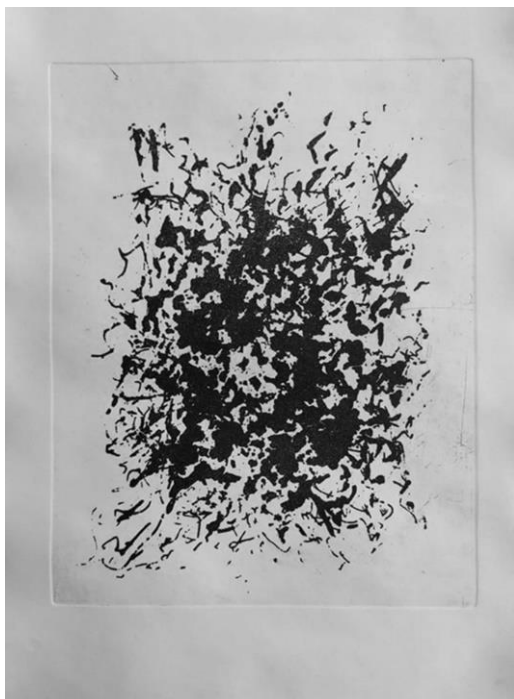
Slika 2: Skica 2

Slika 3: Skica 3

Slika 4: Skica 4

Slika 5: Otisak 1

Slika 6: Otisak 2

Slika 7: Finalna ideja

2.2. Povezivanje sa znanosti

Kroz proces razmišljanja o vizualiziranju misli i osjećaja došla sam do pitanja što se točno fizički i psihološki događa u našem tijelu dok razmišljamo i osjećamo.

Emocija je fiziološko i mentalno stanje osjećaja koje usmjerava našu pažnju te kontrolira naše ponašanje.¹

Jedno od područja mozga koje je kroz istraživanja identificirano kao važno za emocije je amigdala. Amigdala je moždana struktura smještena u limbičkom sustavu. Ime je dobila prema grčkoj riječi amygdalē, što znači badem, zato što je takvog oblika. Ona ima dvije osnovne funkcije: prepoznavanje emocionalnog sadržaja situacije i na slične situacije u budućnosti.² Tako će proces izrade umjetničkog rada biti pod utjecajem prijašnjih procesa rada te svih pogrešaka što smo napravili u prijašnjim radovima.

Kako emocije i motivacija utječu na radnu etiku, rezultati na različite dane?

Motivacija je srodna emocijama te je sila koja nas potiče na svakodnevne radnje. Riječi emocija i motivacija obje imaju isti latinski korijen, što znači "kretati se". Za razliku od kognitivnih procesa koji su mirni i racionalni, emocije i motivacija uključuju uzbuđenje te tako „kreću“ ili kontroliraju naše ponašanje. Kada smo uzbuđeni, simpatički živčani sustav opskrbljuje nas energijom za reakciju na neki događaj. Zjenice nam se šire, srce pumpa više krvi u tijelo, jetra uvodi dodatni šećer u krvotok, disanje se ubrzava, i mi se počinjemo znojiti kako bismo rashladili tijelo. Oslobađaju se hormoni stresa epinefrin i norepinefrin.³

Ti fizički simptomi emocija potiču naše osjećaje te smo time motivirani na izvršenje neke radnje. Tako ćemo na dane kada se osjećamo sretno biti motivirani ostvariti neki cilj tako da izvršimo zadatke brže i efikasnije. Međutim, negativni osjećaji nas također potiču na kretanje, na izvršavanje neke radnje, kao na primjer ljutnja. Naime, ishod tomu će vjerojatno biti značajno drugačiji od ishoda radnje dok smo sretni.

---

¹ Introduction To Psychology – 1st Canadian Edition, poglavlje 11. – Emotions and Motivations
URL: <https://opentextbc.ca/introductiontopsychology/chapter/chapter-10-emotions-and-motivations>

² Introduction To Psychology - Module 20: Emotions and Motivation: What Moves You?
URL: <https://cod.pressbooks.pub/introductiontopsychology/chapter/emotions-and-motivation-what-moves-you>

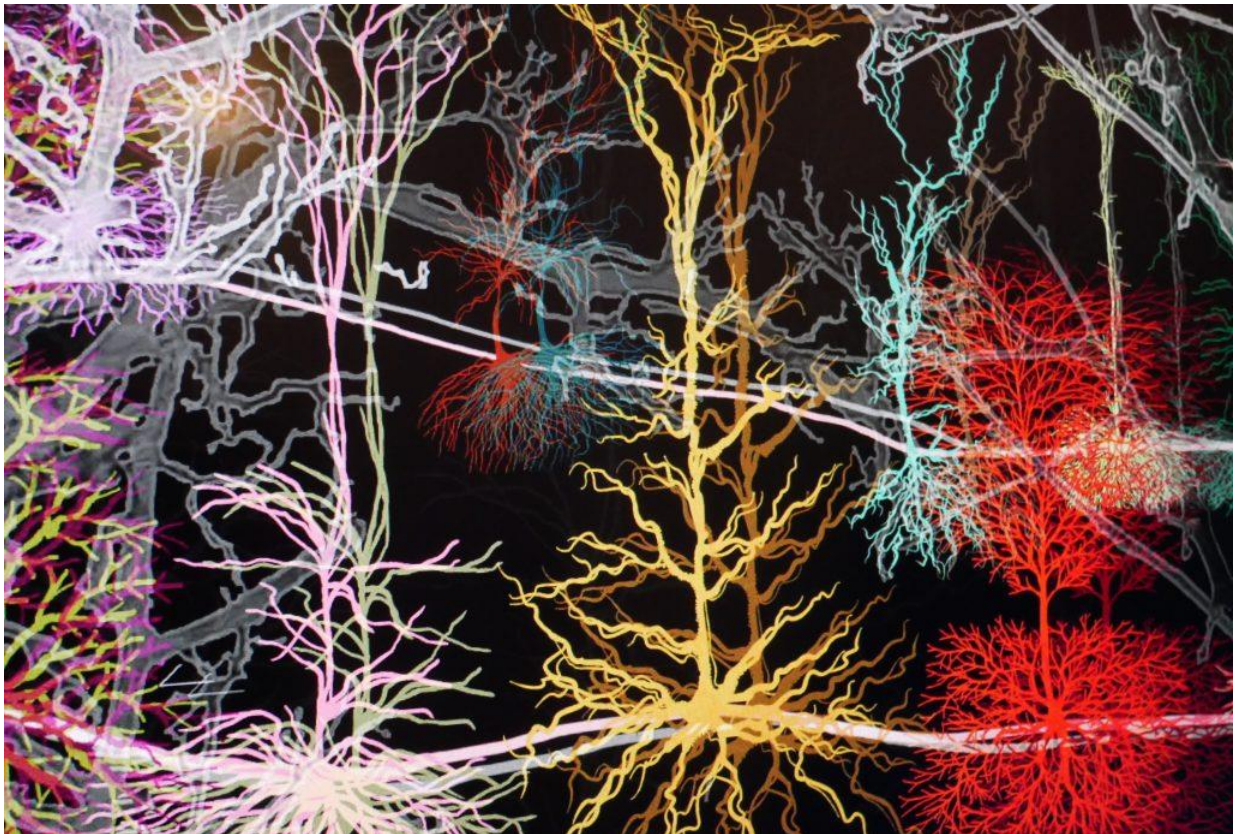
³ Introduction To Psychology – 1st Canadian Edition, poglavlje 11. – Emotions and Motivations
URL: <https://opentextbc.ca/introductiontopsychology/chapter/chapter-10-emotions-and-motivations>

2.3. Reference na umjetnike

ANDREW CARNIE

Andrew Carnie je profesor na studiju u Winchester-u u Engleskoj⁴ te se bavi umjetnosti vezanom uz neuroznanost. Referiram se na rad „Blue Matter“, koji je dio izložbe „Illuminating the Self“, kao i projekta CANDO⁵. Izložba „Illuminating the Self“ je proizašla od novog istraživanja tretmana za epilepsiju. Teme izložbe uključuju ljudsku perspektivu života s epilepsijom i potencijalni utjecaj tehnoloških intervencija u mozgu. Carnie koristi video instalacije velikih dimenzija kako bi kroz umjetnost istražio složena znanstvena, emocionalna i etička pitanja, bilo da se radi o otkrivanju unutarnjeg rada mozga ili izražavanju osjećaja epilepsije.

Rad „Blue Matter“ je trokanalna video instalacija u kojoj je prisutna je iluzija prostora. Koristim ovaj rad kao početnu referencu zbog velike vizualne povezanosti motiva u mojoj seriji radova kao što Carnie koristi usvojim video instalacijama.

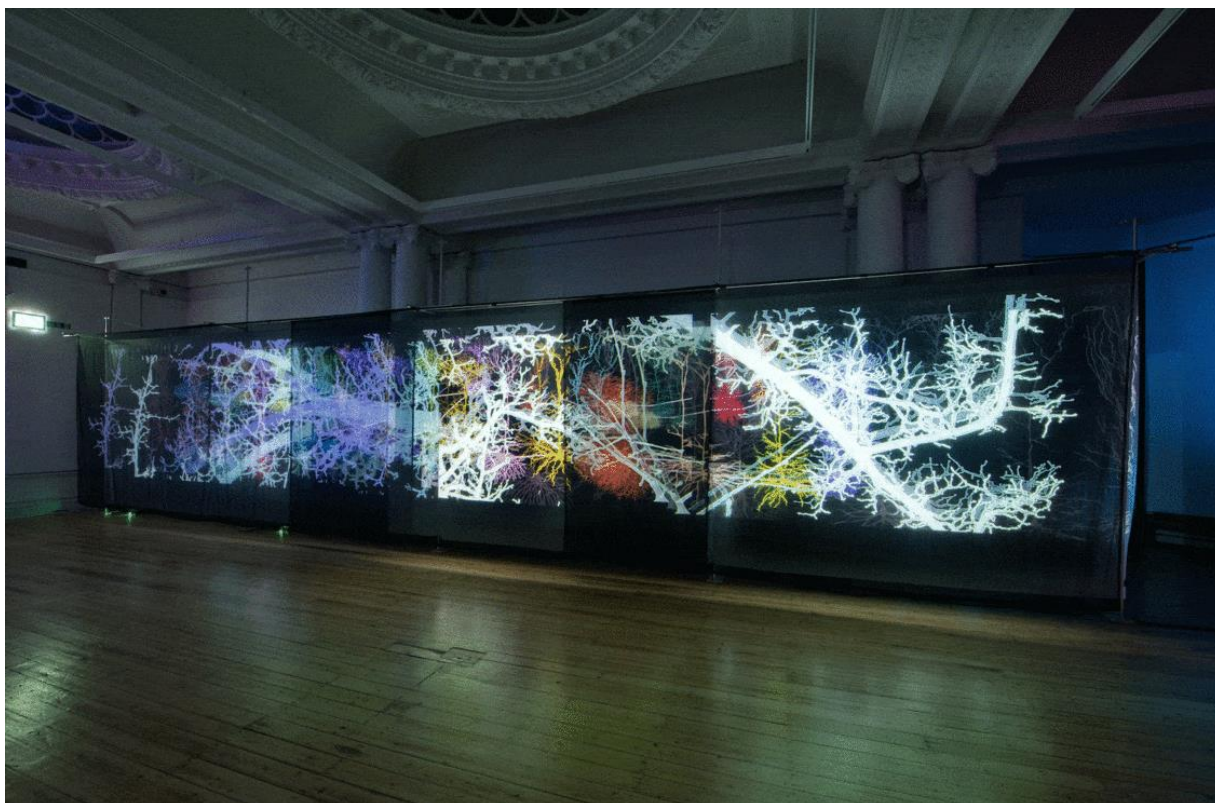

Slika 8: Blue Matter - Andrew Carnie (2019)

---

⁴ Fine Arts at Winchester School of Art, University of Southampton, England

⁵ „Controlling Abnormal Network Dynamics using Optogenetics“

Slika 9: Blue Matter - Andrew Carnie (2019), HD video projekcija, 25 min

IVANA FRANKE

Ivana Franke je hrvatska umjetnica, živi i radi u Berlinu. Vizualna je umjetnica koja se bavi istraživanjem svjetla

Referiram se na njen rad „Retreat into Darkness. Towards a Phenomenology of the Unknown,, postavljen kao laserska instalacija u tamnom prostoru.

U svojoj umjetnosti se do sada često oslanjala na matematiku, arhitekturu i neuroznanost. Oduvijek su je zanimali brojevi te joj je geometrija osnova za sve radove jer se često bavi prostorom. Kada se ugasi svjetlo više nema vizualnog, nema okoline, orijentirani smo samo na naša osjetila koja se počinju izoštravati. U navedenom radu realizirala je prostor u kojem nema ničega i sve je u potpunom mraku.⁶

“U prostoriji postoji osam lampica koje nisu upaljene u isto vrijeme i nekoliko velikih objekata koji reflektiraju njihovo svjetlo. Dakle, lampice se pale, pa gase i minimalne su jačine. Tako da nakon što vam se oči počnu privikavati najprije vidite jednu točkicu. I ta točkica ništa ne znači

---

⁶ Smoljak, Petra. Ivana Franke jedna je od najzбудljivijih naših umjetnica. U rijetkom intervjuu govori o svojim projektima i životu u Berlinu, 1.3.2020. URL: <https://www.telegram.hr/kultura/ivana-franke-jedna-je-od-najzbudljivijih-nasih-umjetnica-u-rijetkom-intervjuu-govori-o-svojim-projektima-i-zivotu-u-berlinu>

jer ne možete odrediti njezinu udaljenost, ali se nakon toga počinju vidjeti i linije po prostoru koje se pojavljuju, nestaju i miču. Počnete li se i vi kretati, miču se s vama... Cijelo iskustvo je prilično nestvarno, odnosno dovodi u pitanje osjećaj stvarnosti.."⁷

Biram ovaj rad kao referencu zbog doživljaja prostora, pokreta lasera te osjećaja alternativne realnosti. Također vizualno, rad se gradi pomoću linija te kada gledamo video instalaciju svaki kadar može biti jedno djelo "smrznuto" u vremenu.⁸

Slika 10: Retreat into Darkness. Towards a Phenomenology of the Unknown - Ivana Franke (2017.), instalacija

---

⁷Ibid

⁸ Službena stranica Ivane Franke. Retreat into Darkness. Towards a Phenomenology of the Unknown.
URL: <https://www.ivanafranke.net/work/retreat-into-darkness-towards-a-phenomenology-of-the-unknown>

3. IZVEDBA ZAVRŠNOG RADA

3.1. Proces rada

U izradi završnog rada koristila sam cinčane ploče. Matrice su dimenzija 35 x 40 cm otisnute na Fabriano Rosaspina Bianco 220 gr. papirima dimenzija 50 x 70 cm.

Prije početka rada na matricama, prvo su fasete oblikovane kako ne bi oštetili spužvice za poliranje ploče, matrice su izbrušene abrazivnim spužvama sa sapunom umjesto brusnim papirom te nakon toga su isprane, polirane polir-pastom i odmašćene te su fasete dodatno razrađene. Nakon toga su zaštićene njihove poledine ljepljivom trakom.

Na pripremljene matrice direktno "crtam" grundom, na sličan način kao izrada rezervaša, no ovdje je rezultat negativ umjesto pozitiva. Za razliku od uobičajene aquatinte, tonove koje zaštićujem grundom poslije svakog jetkanja skidam, tj. očistim matricu sintetičkim razrjeđivačem i ponovim proces za svaki novi ton. S takvim načinom tretiranja matrice događa se preklapanje linija i ploha, samim time i veći broj tonova na završnom otisku.

Rad je poliptih te se sastoji od sedam grafičkih listova, od kojih su šest dimenzije 50 x 70 cm, i jedan dimenzije 25 x 35 cm.

Evolucija od prvog do zadnjeg djela je vizualno prikazana tako da će se grafički listovi izložiti kronološki. Bit će postavljeni s lijeva na desno, u dva reda, tri lista u svakom redu, te jedan manji, desno centriran u odnosu s ostalima. Postoji iznimka gdje je zadnji rad zapravo rađen prije svih ostalih velikih matrica te je ovdje kako bi dao priliku gledateljima da detaljnije, intimnije, analiziraju rad te sve njegove slojeve pomoću povećala instaliranog pokraj samog rada.

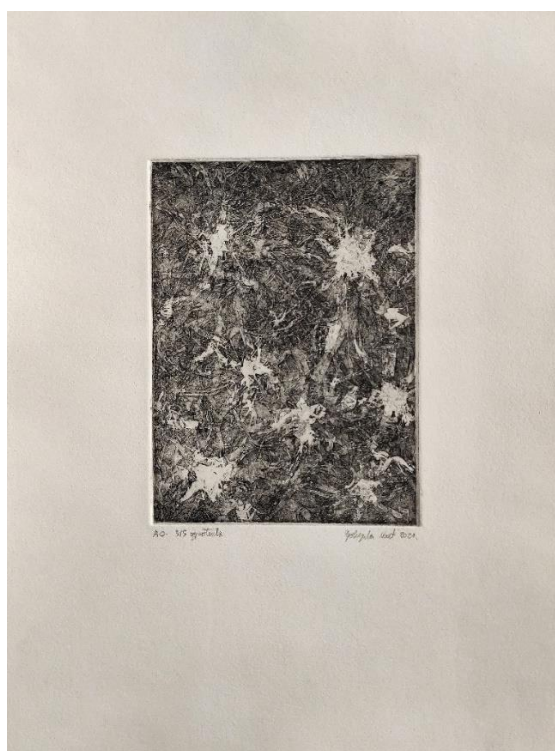
Uvođenje povećala uz rad koje ljudi mogu samovoljno pomicati omogućuje ljudima da se sami uključe u dublje analiziranje rada te biraju točno koje detalje žele bolje vidjeti. Takav način promatranja, upoznavanja, je ovdje kao metafora za ljude – jednako kao što ovdje otkrivamo detalje postupno, s interesom, na sličan način upoznajemo i ljude - što više vremena provedemo s nekim, što više interesa imamo u nekoga, tako ćemo bolje upoznati sve njegove „slojeve“. Također kao i ljudi, ovi radovi su puno bogatiji i posebniji nego kakvi se čine na prvi pogled.

Prva matrica – Eksperiment, 2021., aquatinta, 25 x 35 cm

Početak eksperimenta, u kojemu je uzeta ideja skica te prenesena na matricu na način da je otisak zapravo negativ, a ne pozitiv prikazanog motiva. Prva faza rada je jednaka kao kod ranijih radova rezervaša, s razlikom da se crta direktno grundom umjesto smjesom za rezervaš, tako da se zaštiti ploča te je taj sloj nakon jetkanja bijel. Nakon jetkanja se također ploča očisti tako da se svaki put nanosi novi sloj grunda, preklapajući se s ranijim, već jetkanim tonovima. Time ne samo da dobijemo više slojeva, nego se i dobije dubina.

Rad je izložen sa strane kao primjer početka te kao mogućnost dubljeg, bližeg analiziranja rada.

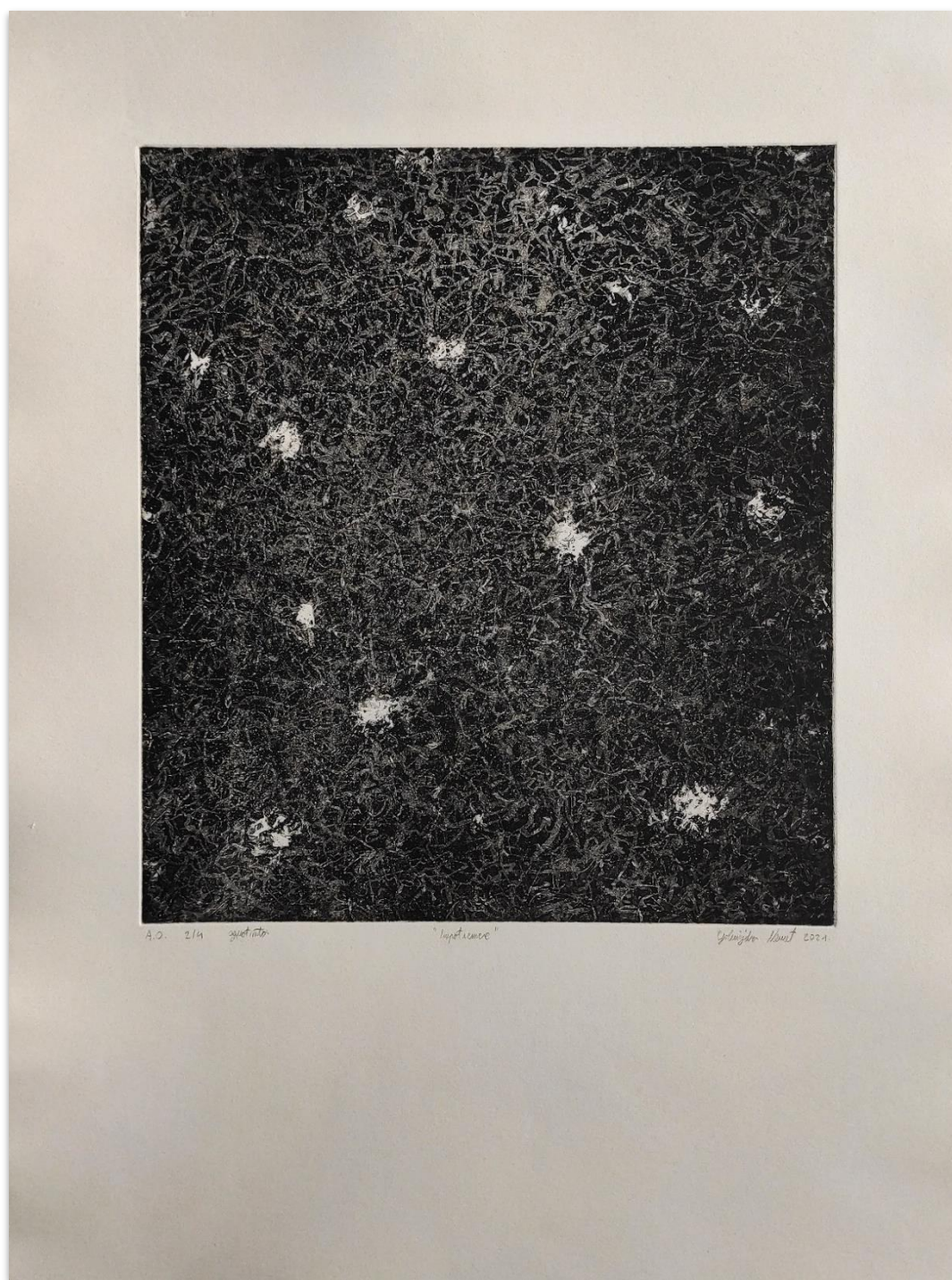
Slika 11: Eksperiment, otisak 3/5, aquatinta, 2021.

Slika 12: Eksperiment, detalj

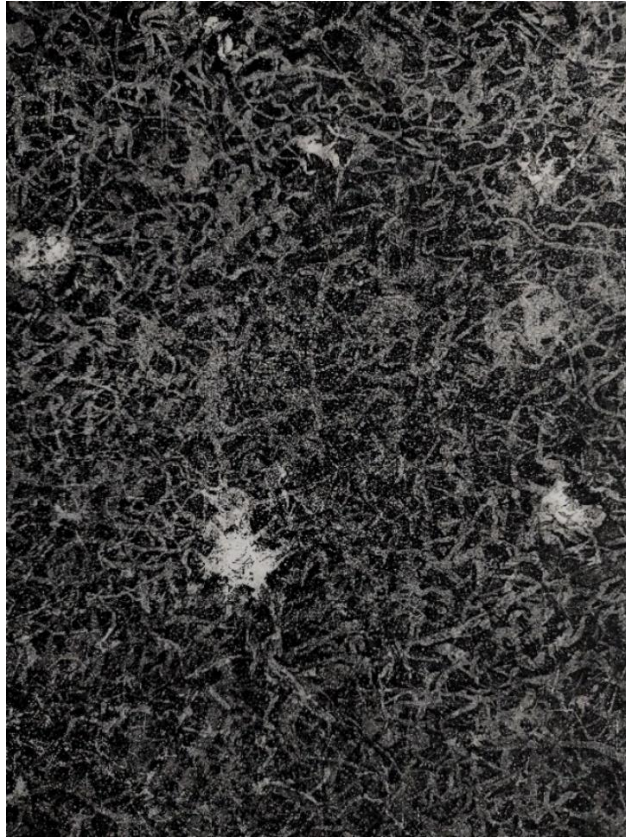
Impatience, 2021., aquatinta, 50 x 70 cm

Kao prva velika matrica, tretirana je na sličan način kao prva mala matrica, primjenjujući sve što sam zapazila da je zanimljivo kod procesa te prethodne matrice. Nanošenje grunda direktno na matricu nanovo poslije svakog jetkanja te preklapanje tonova i dinamika linija. Za razliku od prethodne matrice, ova je jetkana dodatna dva puta te je završni otisak značajno tamniji.

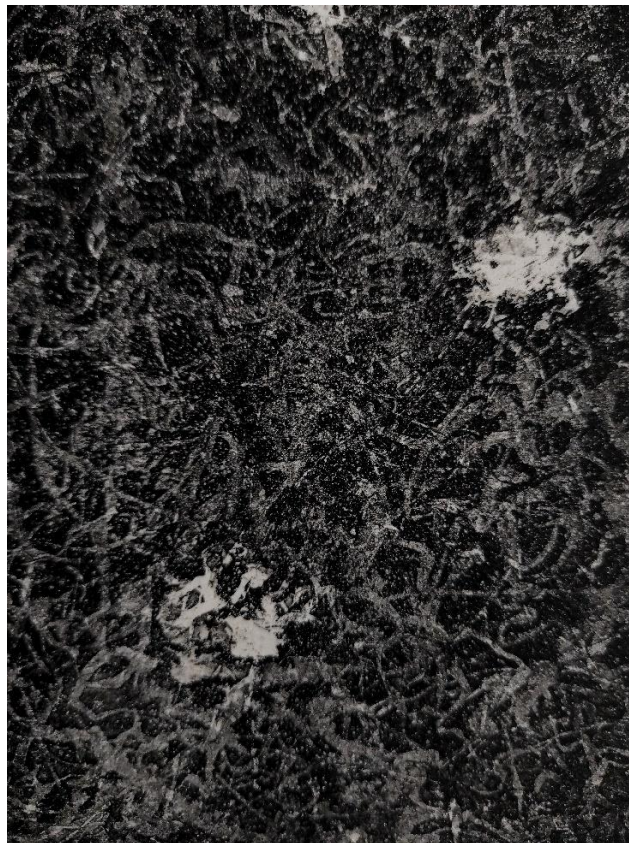

Slika 13: Impatience, otisak 2/4, aquatinta, 2021.

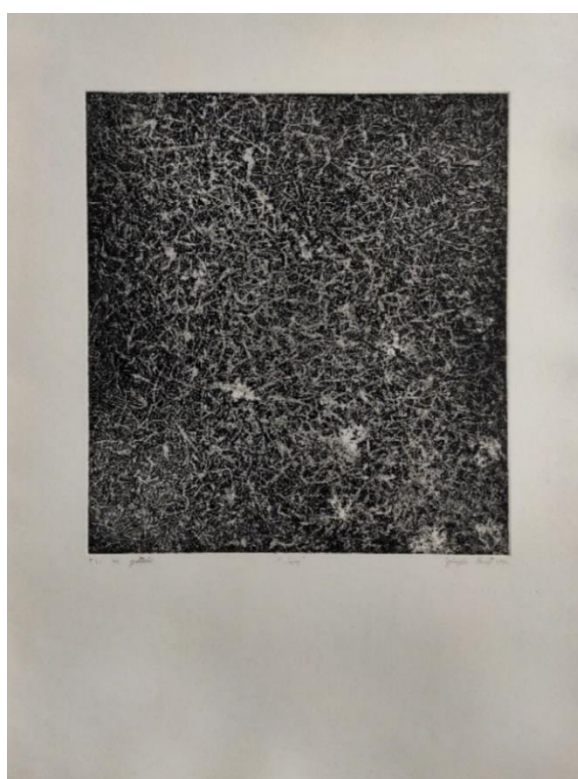
Fotografija 14: Impatience, detalj 1.

Slika 15: Impatience, detalj 2.

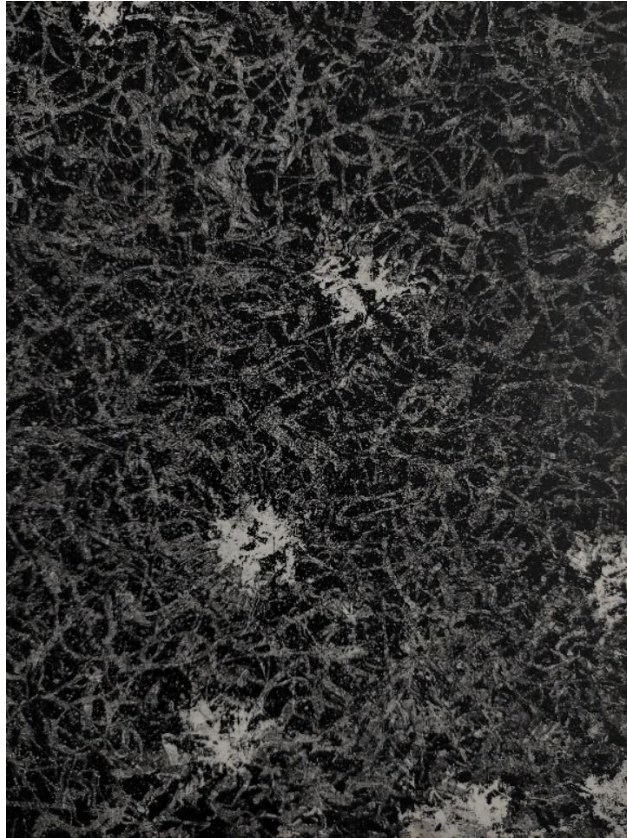
Focus, 2021., aquatinta, 50 x 70 cm

Proces jetkanja se odvijao na sličan način kao kod prethodne matrice ali nakon četvrtog jetkanja otisak nije bio na razini očekivanja, pošto je rezultat izgledao kao da ima samo dva tona, bez kontrasta, pa je ploča ponovno ispolirana. Rezultat tome je efekt otvorenog jetkanja na nekim mjestima, gdje je ploha sada svijetla s tamnim konturnim linijama. Time je doživljaj potpuno drugačiji, dinamičniji nego kod prethodne matrice.

Slika 15: Focus, 1. stanje, otisak 2/2, aquatinta, 2021. Slika 16: : Focus, otisak 1/4, aquatinta, 2021.

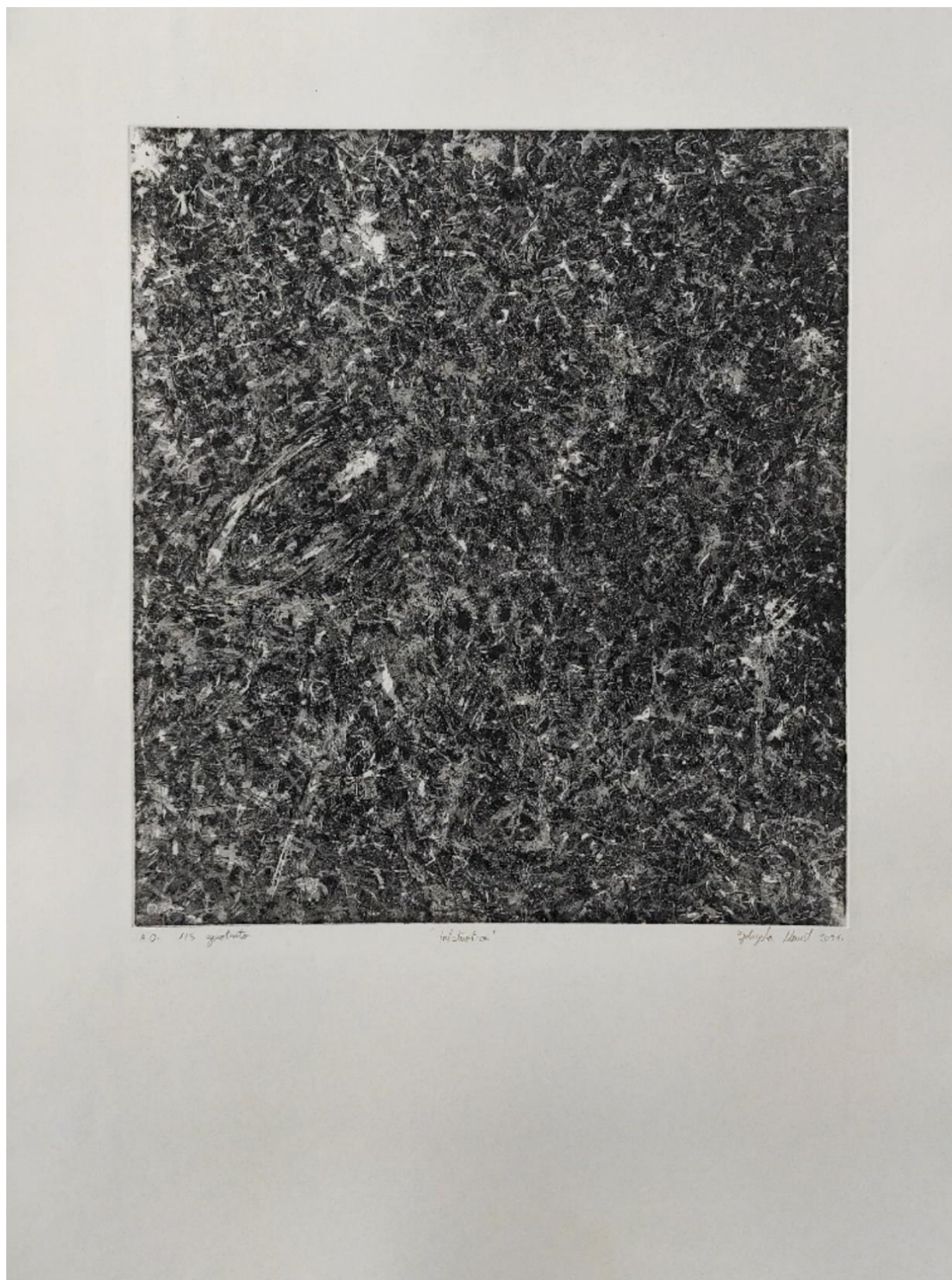
Slika 17: Focus, stanje 1., detalj

Slika 18: Focus, stanje 2., detalj

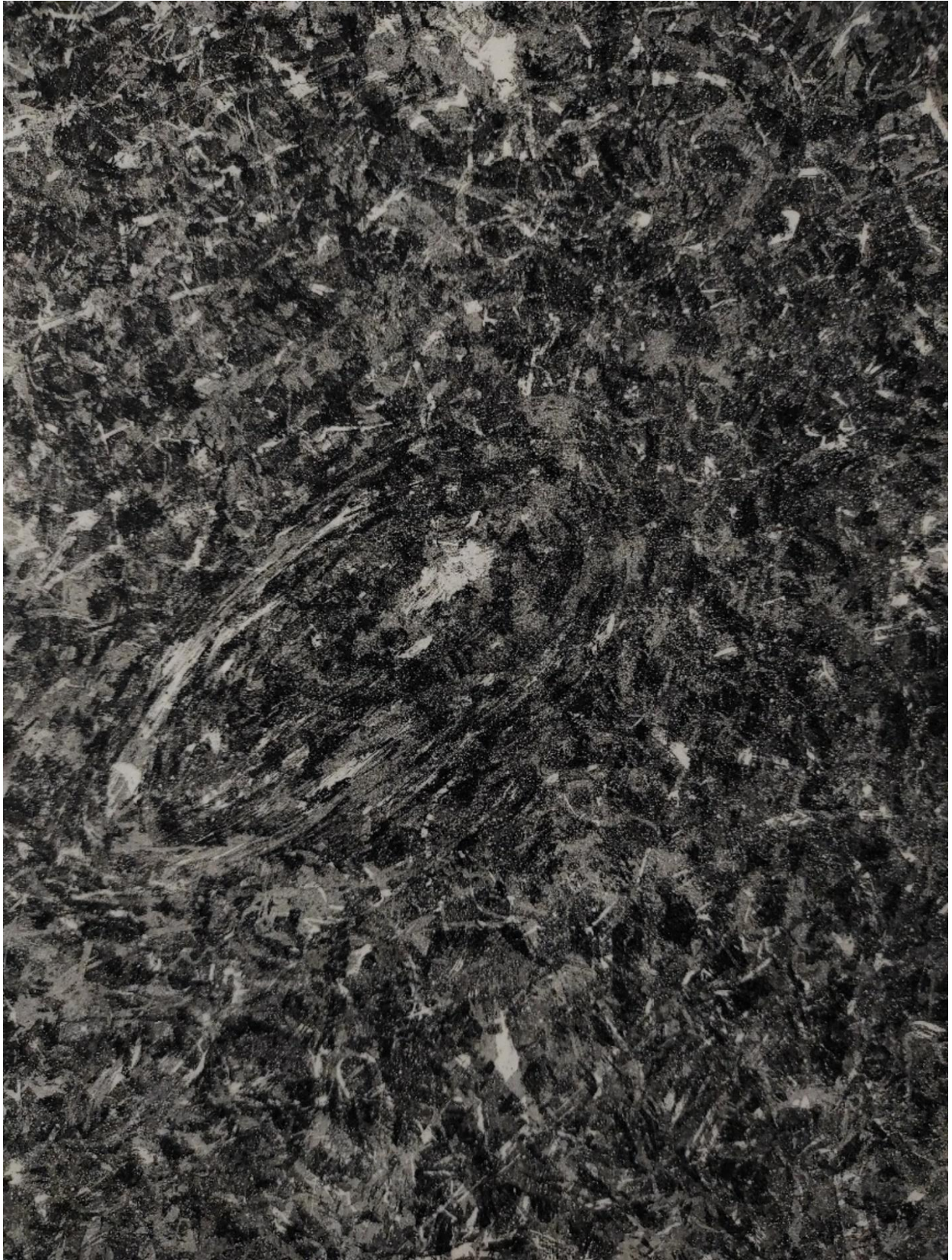
Infatuation, 2021., aquatinta, 50 x 70 cm

Treći veliki rad po redu, također promijenjen način rada. Vrijeme jetkanja pojedinog tona je duže, iako ukupno vrijeme jetkanja ostaje slično, što znači da je broj puta jetkanja manji. Linije su slobodnije, ali manje istaknute. Motiv neurona se prikazuje na makro skali te nema dominantnih, istaknutih formi neurona.

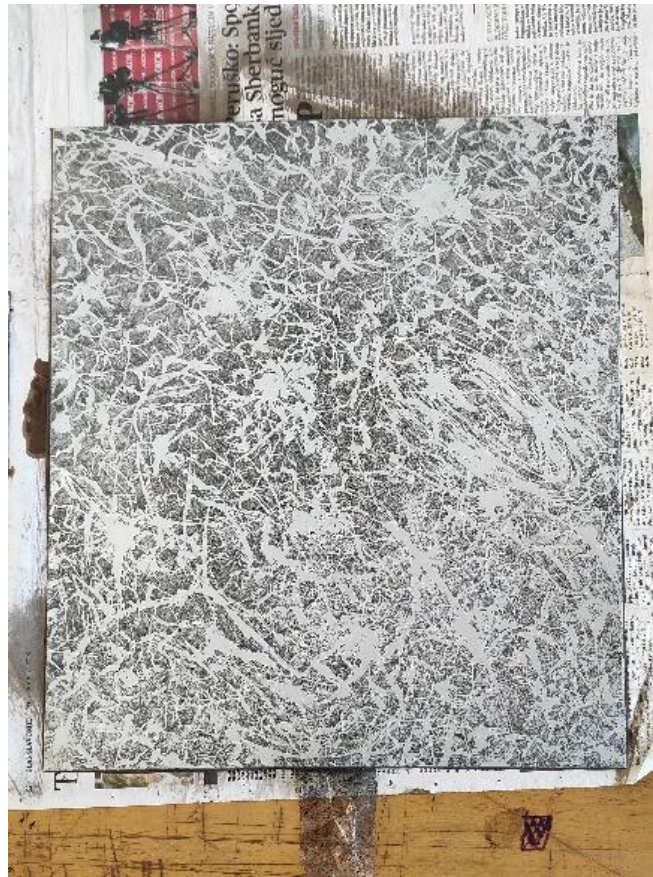
Slika 19: *Infatuation*, otisak 1/3, aquatinta, 2021.

Slika 20: Infatuation, detalj

Slika 21: Infatuation, matrica

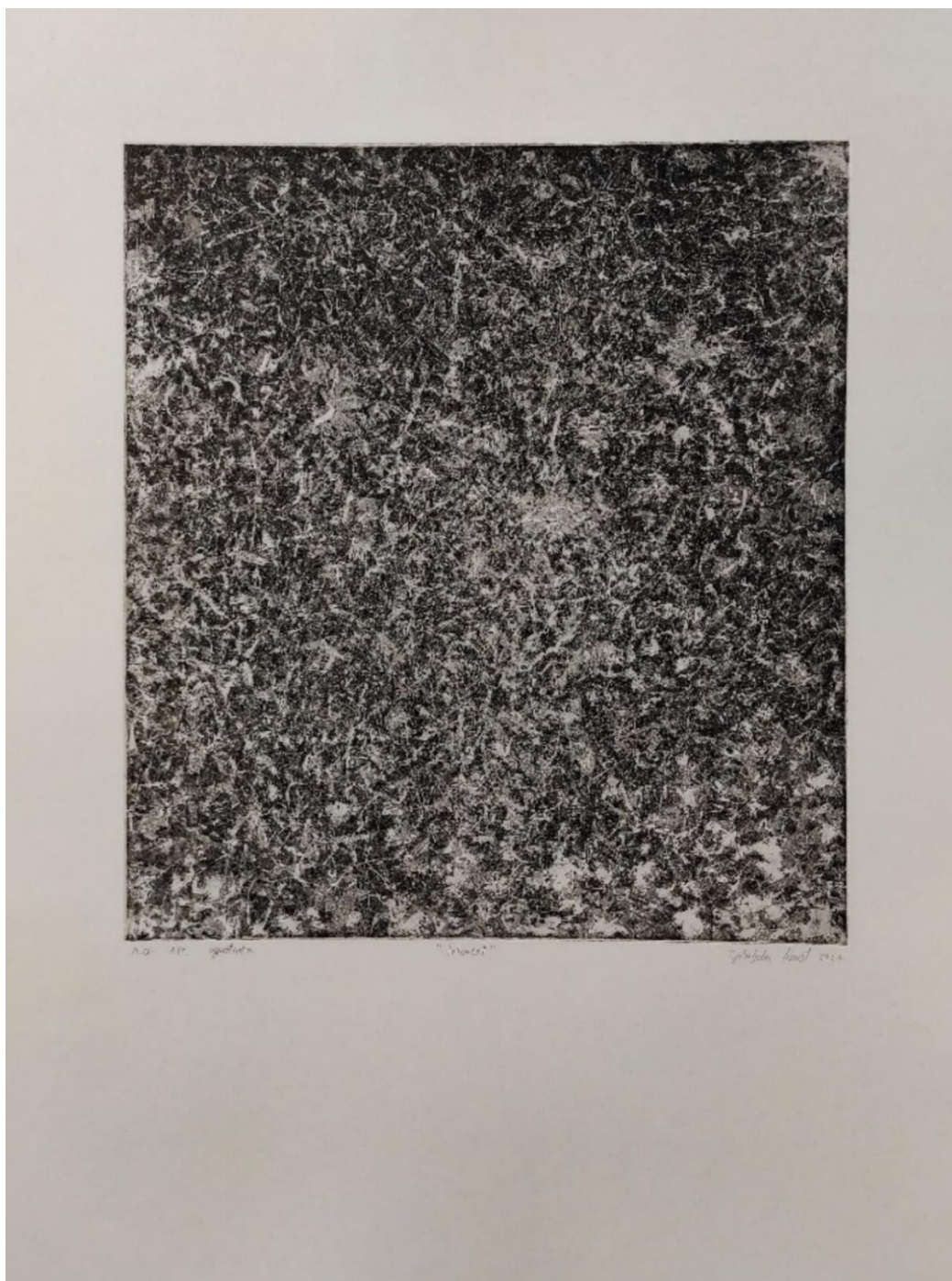

Slika 22: Infatuation, matrica, detalj

Interest, 2021., aquatinta, 50 x 70 cm

Kronološki četvrti rad u seriji. Na ovom otisku se dubina postupno gradi od donje strane prema gore. Time nas potiče i na promatranje rada tom putanjom te se tako udubljeni u rad osjećamo kao da se krećemo zajedno s linijama u dubinu. Kontrast je uspostavljen s vrlo gustim linijama grunda na donjoj strani matrice te postupnim razgrananjem tih gustih linija u tanje, raspršene linije prema gore.

Slika 23: *Interest*, otisak 1/2, aquatinta, 2021.

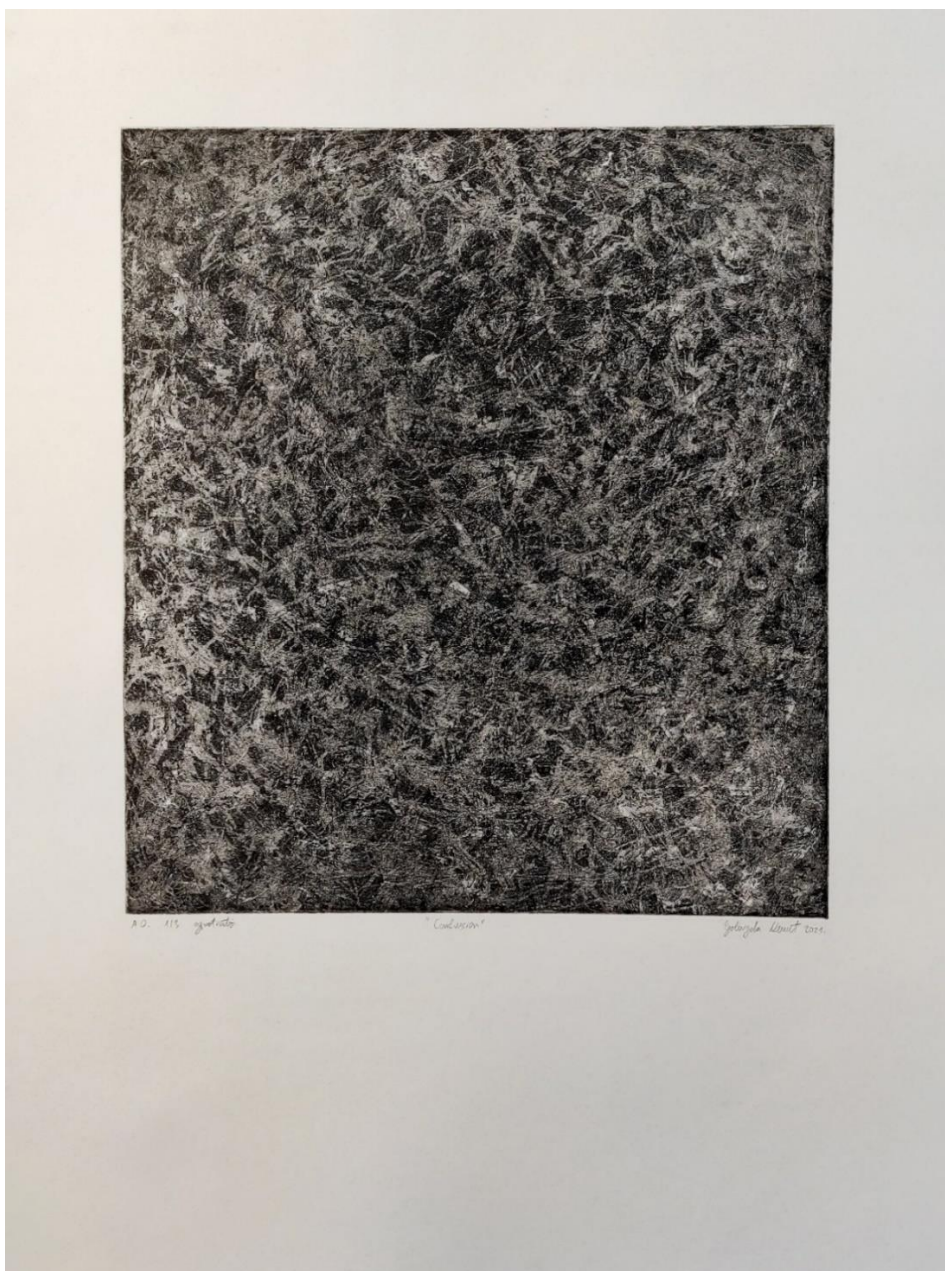
Slika 24: Interest, detalj

Confusion, 2021., aquatinta, 50 x 70 cm

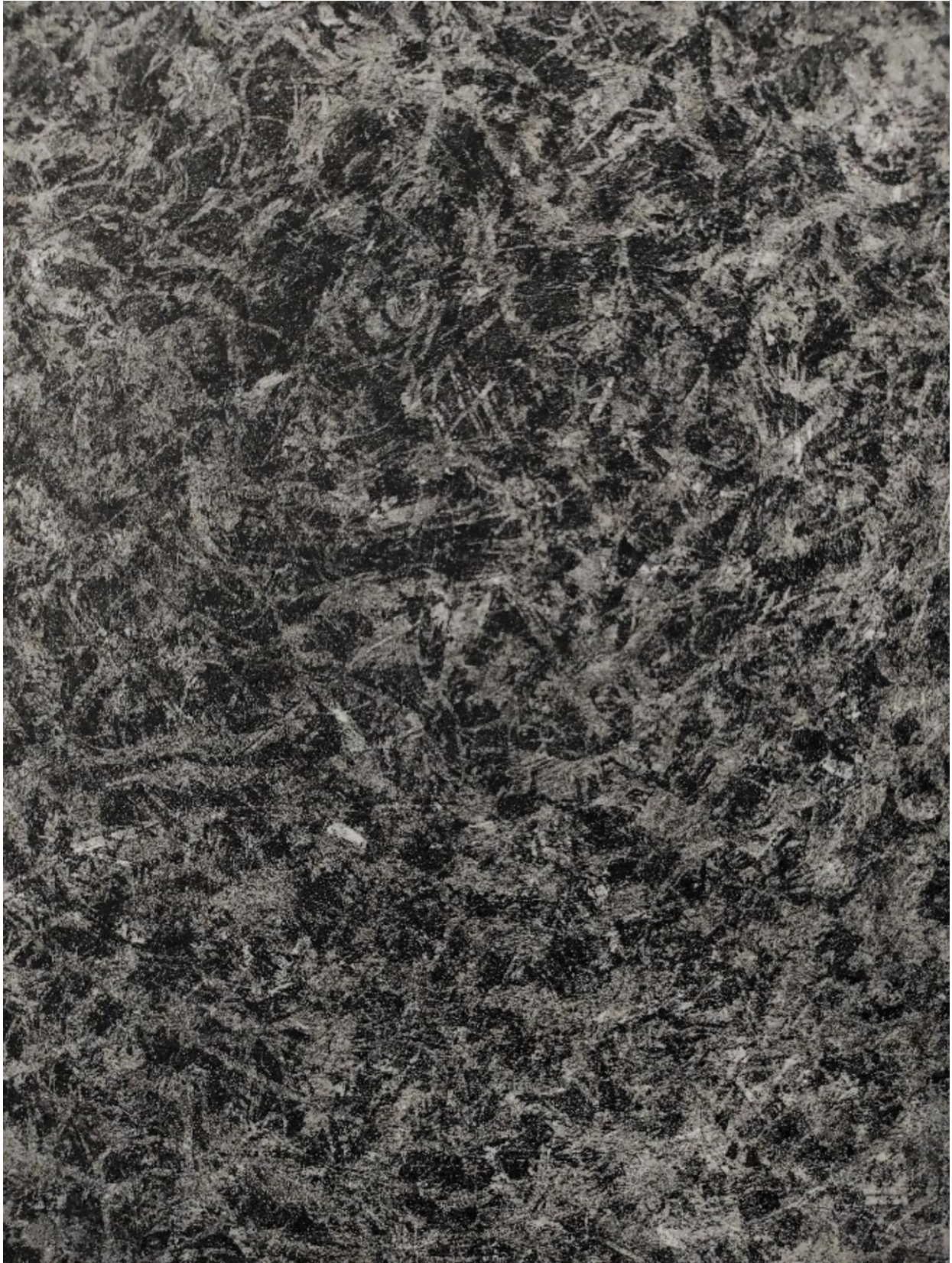
Matrica koja je prošla najduži proces od probnog do završnog otiska. U početku je bila previše jednostavna, bez kontrasta, te s dodanim jetkanjem je postala previše tamna, izgubila je bitne detalje, te je ponovno ispolirana. Tek je tada bila dovoljno svijetla, ali pošto je izgubila detalje, te i sam prvobitni doživljaj, jetkana je još jednom, gdje su linije grunda vrlo gusto nanесene, tako da se prikaže veća dinamika i kontrast.

Rezultat je ipak ispod očekivanja te se najmanje odražava na prvobitni osjećaj koji je potakao izradu matrice.

Slika 25: *Confusion*, otisak 1/3, aquatinta, 2021.

Slika 26: Confusion, detalj

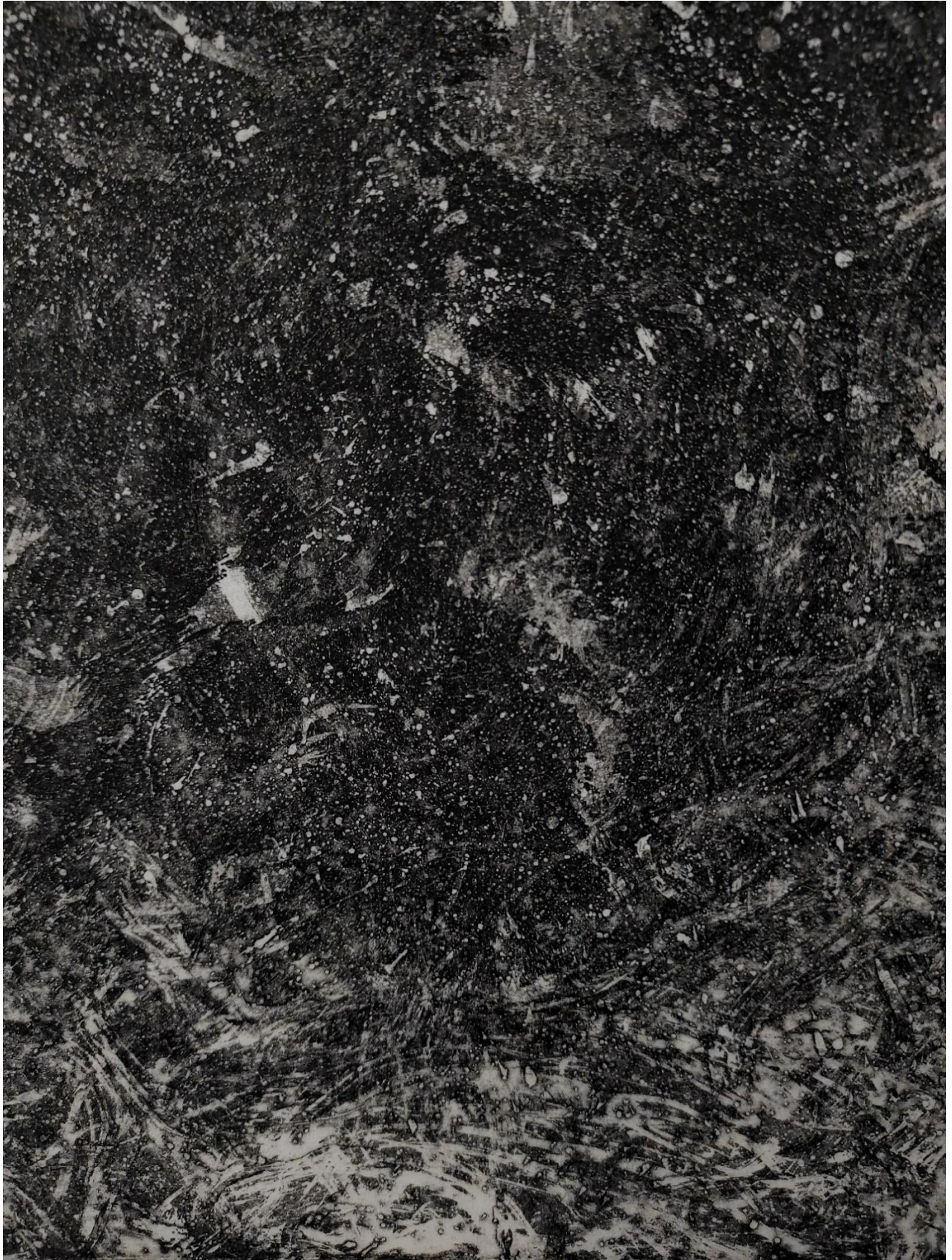
Curiosity, 2021., otvoreno jetkanje i aquatinta, 50 x 70 cm

Ova matrica je jedina tretirana procesom otvorenog jetkanja u prvim fazama. Nepredvidljivost otvorenog jetkanja na tako velikoj površini me zainteresirala zato što sam do sad pokušavala ocrtati svaki ton savršeno prije svakog jetkanja kao neka forma kontrole, iako nikad ne možemo točno znati kako će otisak izgledati. Tako sam ovdje to odvela još jedan korak dalje te izbacila čak tu limitiranu kontrolu i pustila kiselinu da djeluje. Rezultat tomu je vrlo zanimljiv, linije su mrežaste ali i spiralne prema sredini, kao da se sve kreće u beskrajnu daljinu, poput nekakve galaksije. Vrlo jasan detalj otvorenog jetkanja se može vidjeti na donjoj strani otiska te daje doživljaj kao da se približava prema nama.

Slika 27: Curiosity, otisak 2/3, otvoreno jetkanje, aquatinta, 2021.

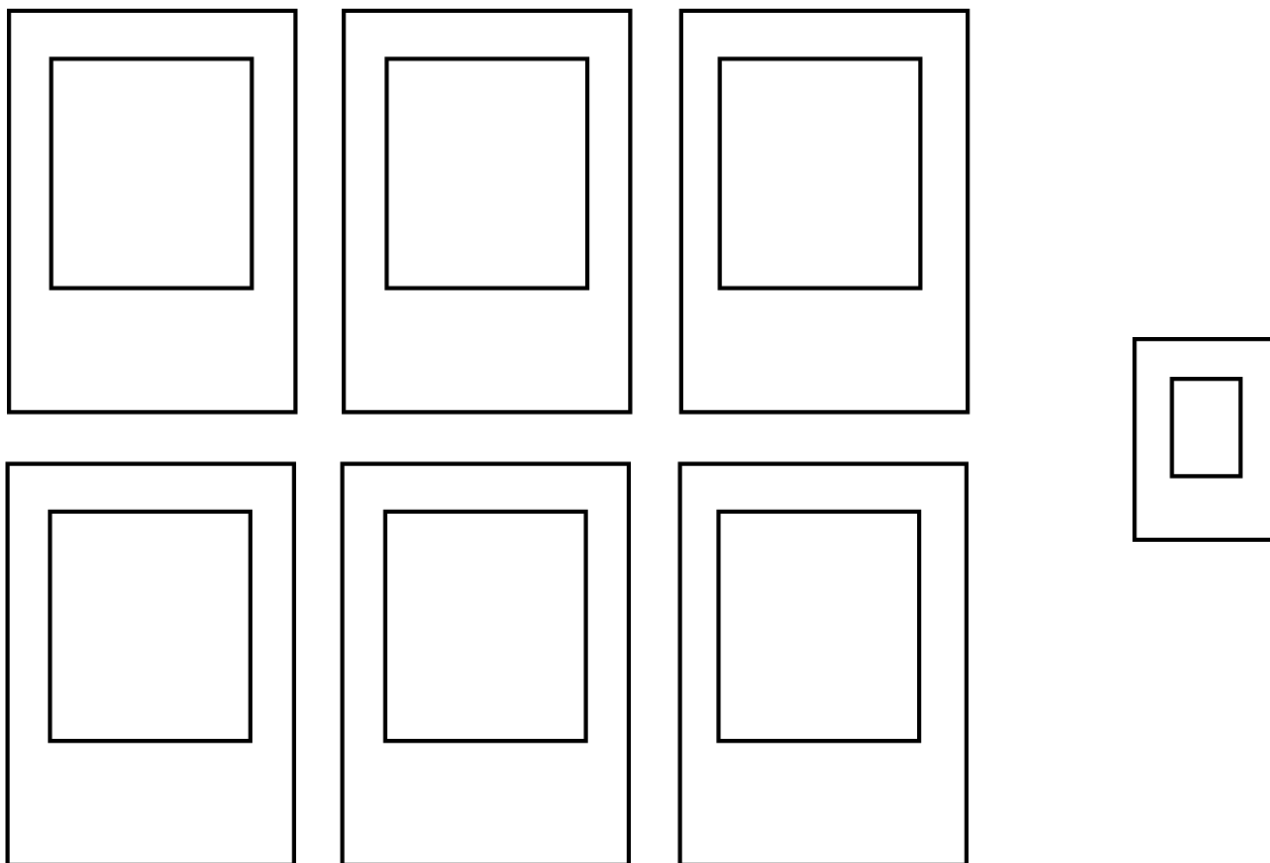
Slika 28: Curiosity, detalj

Slika 29: Curiosity, matrica, detalj

Svaka matrica prikazuje jednaki motiv, uz to da je svaka rađena na drugi dan, kadrirana je na različit način, te prikazuje različite osjećaje, i time se razlikuju po samom doživljaju.

Slika 31: Raspored izloženog rada

3.2. Tehnika aquatinte

Aquatinta je grafička tehnika dubokog tiska, kod koje ploha ili crta nastaju postupkom jetkanja. Često se koristi i u kombinaciji s nekom drugom tehnikom dubokog tiska, najčešće bakropisom. Na ispoliranu i odmašćenu cinčanu ili aluminijsku ploču se rasprši kolofonij te zagrije ploča da se čestice kolofonija otope i zalijepu na površinu ploče ili se nanosi autolak te ispiru višak vodom.⁹ Zatim se zaštićuje poleđina ploče te se svaki ton pojedinačno premazuje grundom, izlaže se djelovanju razrijeđene kiseline te ispiru vodom. Koristimo dušičnu kiselinu jer ona daje snažne kontraste. Što je matrica duže u kiselini, ona će više izgristi ploču te površina će dobiti jaču teksturu, tj. zrno na koje će se boja bolje hvatati te ton će biti sve tamniji. Kada se dobiju svi željeni tonovi na matrici slijedi proces otiskivanja.¹⁰

Kod aquatinte, poslije temeljitog čišćenja i odmaščivanja matrice, boja se nanosi na cijelu matricu te polako skida novinskim papirom. Boja se hvata za hrapavu teksturu izjetkane

---

⁹ Hozo, Dževad. Umjetnost multioriginala: H2O“ Akvatinta. Prvo izdanje. Mostar: Prva Književna Komuna. 1988. Str. 335.

¹⁰ Ibid, str. 340.

površine cinčane ploče što znači da skidanjem boje novinskim papirom ostane samo na dijelovima gdje ju drži tekstura površine.¹¹ Nakon skidanja boje s površine potrebno je i dobro očistiti fasete od boje kako bi na otisku rubovi ostali čisti. Otiskuje se na vlažan papir tako da uđe u sve udubine tekstone matrice te kako bi se vidjeli svi detalji na otisku. Na jednom grafičkom listu može se postići i višebojni otisak. Takav rezultat se dobije korištenjem više matrica, prilikom kojeg se koristi jedna matrica za jednu boju.

4. ZAKLJUČAK

Završni rad pod nazivom "Faze" rađen je s ciljem osvještavanja i vizualizacije negativnih misli, odnosno psiholoških i emocionalnih stanja. Prema gledateljima je namijenjen kao pogled u moj um, kao i poziv da protumače djelo kako god ga smatraju dostojnim u svom umu.

Svaki grafički list iz ove serije je različito vizualiziran kroz vlastito ja, iako niti jedan od njih nije imao definirane skice, isti se izrazito razlikuju od početne vizije. Gledateljima može izgledati privlačno ili "nevjerojatno", ali nikad neće biti točno onako kako je planirano u mojim očima. Na neki je način to bio cilj korištenja aquatinte kao tehnike, s obzirom na to da rad s kemikalijama ne dopušta maksimalnu kontrolu - rezultat je uvijek bio suđen da se razlikuje od slike koja mi je bila u glavi.

Percepcija promatrača na otisak je trenutna, mišljenja im se formiraju u trenutku kada ga vide prvi put. Za razliku od promatrača, moja percepcija rada se mijenjala kroz proces jetkanja, kako je svaki ton dovršen te kako je otisnut svaki otisak - u svakoj se fazi promijenilo mišljenje, promijenili su se i osjećaji, te se pojavila gotovo nepovezanost s radom - odvajanje rezultata od moje vizije, reakcija na "neuspjeli plan" kako moj mozak vidi krajnji rezultat.

Ono što će mi najviše koristiti iz ovog iskustva je uključivanje više spontanosti i slobode u budućim radovima, te što bolje iskorištavanje trenutnog osjećaja.

---

¹¹ Ibid, str. 342.

5. LITERATURA

1. Hozo, Dž. (1988.) *Umjetnost multioriginala: H'O2 Akvatinta*. Prvo izdanje. Mostar: Prva Književna Komuna

MREŽNI IZVORI:

1. Art The Science

Creators – Andrew Carnie

URL: <https://artthescience.com/blog/2020/02/03/creators-andrew-carnie/> [pristup: 14.06.2021.]

2. Ivana Franke

Službena stranica Ivane Franke. Retreat into Darkness. Towards a Phenomenology of the Unknown.

URL: <https://www.ivanafranke.net/work/retreat-into-darkness-towards-a-phenomenology-of-the-unknown> [pristup: 15.06.2021.]

3. Introduction To Psychology – 1st Canadian Edition

11. Emotions and Motivations

URL: <https://opentextbc.ca/introductiontopsychology/chapter/chapter-10-emotions-and-motivations/> [pristup: 30.08.2021.]

4. Introduction To Psychology

Module 20: Emotions and Motivation: What Moves You?

URL: <https://cod.pressbooks.pub/introductiontopsychology/chapter/emotions-and-motivation-what-moves-you/> [pristup: 30.08.2021.]

5. Likovna Kultura

Pojmovnik likovne kulture. Crta ili linija.

URL: <http://likovna-kultura.ufzg.unizg.hr/crta.htm> [pristup: 20.08.2021.]

6. Smoljak, P. (01.03.2020.). Ivana Franke jedna je od najuzbudljivijih naših umjetnica. U rijetkom intervjuu govori o svojim projektima i životu u Berlinu. Telegram. URL: <https://www.telegram.hr/kultura/ivana-franke-jedna-je-od-najuzbudljivijih-nasih-umjetnica-u-rijetkom-intervjuu-govori-o-svojim-projektima-i-zivotu-u-berlinu/> [pristup: 15.06.2021]

6. POPIS SLIKA

Slika 1: Skica 1

Slika 2: Skica 2

Slika 3: Skica 3

Slika 4: Skica 4

Slika 5: Otisak 1

Slika 6: Otisak 2

Slika 7: Finalna ideja

Slika 8: Blue Matter - Andrew Carnie (2019)

Slika 9: Blue Matter - Andrew Carnie (2019), HD video projekcija, 25 min

Slika 10: Retreat into Darkness. Towards a Phenomenology of the Unknown - Ivana Franke (2017.), instalacija

Slika 11: Prva matrica - eksperiment, otisak 3/5, aquatinta, 2021.

Slika 12: Prva matrica - eksperiment, detalj

Slika 13: Impatience, otisak 2/4, aquatinta, 2021.

Slika 14: Impatience, detalj 1.

Slika 15: Impatience, detalj 2.

Slika 16: Focus, 1. stanje, otisak 2/2, aquatinta, 2021.

Slika 17: : Focus, 2. stanje, otisak 1/4, aquatinta, 2021.

Slika 18: Focus, stanje 1., detalj

Slika 19: Focus, stanje 2., detalj

Slika 20: Infatuation, otisak 1/3, aquatinta, 2021.

Slika 21: Infatuation, detalj

Slika 22: Infatuation, matrica

Slika 23: Infatuation, matrica, detalj

Slika 24: Interest, otisak 1/2, aquatinta, 2021.

Slika 25: Interest, detalj

Slika 26: Confusion, otisak 1/3, aquatinta, 2021.

Slika 27: Confusion, detalj

Slika 28: Curiosity, otisak 2/3, otvoreno jetkanje, aquatinta, 2021.

Slika 29: Curiosity, detalj

Slika 30: Curiosity, matrica, detalj

Slika 31: Raspored izloženog rada